

Vergaderjaar 2007–2008

31 444 XIII

Jaarverslag en slotwet ministerie van Economische Zaken 2007

Nr. 4

MEMORIE VAN TOELICHTING

A. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVOORSTEL

Wetsartikelen 1 en 2 (uitgaven/verplichtingen en ontvangsten)

De begrotingsstaten die onderdeel uitmaken van de Rijksbegroting, worden op grond van artikel 1, derde lid, van de Comptabiliteitswet 2001 elk afzonderlijk bij de wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2007 wijzigingen aan te brengen in:

- a. de departementale begrotingsstaat van het Ministerie van Economische Zaken;
- b. de begrotingsstaat inzake de baten-lastendiensten van dit ministerie.

De in de begrotingsstaten opgenomen begrotingsartikelen worden in de onderdelen C en D van deze memorie van toelichting toegelicht.

De minister van Economische Zaken,
M. J. A. van der Hoeven

B. ALGEMENE TOELICHTING BIJ HET WETSVOORSTEL

Inleiding

De belangrijkste wijzigingen op de oorspronkelijk geautoriseerde begroting 2007 zijn al bij de eerste en tweede suppletore begroting toegelicht. Na de tweede suppletore begroting blijkt het nodig bij diverse artikelen nadere aanpassingen aan te brengen. Als gevolg daarvan wordt het totaal van de EZ-uitgavenbegroting 2007 bij derde – en laatste – suppletore begroting met € 211,1 mln verlaagd. Ten aanzien van de ontvangstenbegroting 2007 vindt bij derde – en laatste – suppletore begroting een verhoging plaats ter grootte van € 0,061 mln.

Uitgaven

De verlaging van de uitgavenbegroting is als volgt samengesteld (bedragen x € 1 mln):

Ramingen in budgettaire nota's:

Stand Miljoenennota 2007	2 349,7	
Bij: Voorjaarsnota 2007	66,7	
Af: Miljoenennota 2008 (Vermoed. uitk. 2007)	- 54,2	
Af: Najaarsnota 2007	- 7,2	
Af: Slotwet	- 211,1	
Totaal geraamd		2 143,9

Opgenomen in begrotingen:

Vastgestelde begroting 2007	2 349,7	
Bij: eerste suppletore begroting 2007		
(naar aanleiding van de Voorjaarsnota 2007)	66,7	
Af: tweede suppletore begroting 2007		
(naar aanleiding van de Najaarsnota 2007)	- 61,4	
Opgenomen t/m tweede suppletore begroting 2007		2 355,0
Slotwetmutatie (verlaging)		- 211,1
Gerealiseerde uitgaven in 2007		2 143,9

Ontvangsten

De verlaging van de ontvangstenbegroting is als volgt samengesteld
(bedragen x € 1 mln):

Ramingen in budgettaire nota's:

Stand Miljoenennota 2007	7 432,7	
Af: Voorjaarsnota 2007	– 1 551,1	
Af: Miljoenennota 2008 (Vermoed. uitk. 2007)	– 92,8	
Bij: Najaarsnota 2007	222,1	
Bij: Slotwet	0,1	
Totaal geraamd		6 011,0

Opgenomen in begrotingen:

Vastgestelde begroting 2007	7 432,7	
Af: eerste suppletore begroting 2007 (naar aanleiding van de Voorjaarsnota 2007)	– 1 551,1	
Bij: tweede suppletore begroting 2007 (naar aanleiding van de Najaarsnota 2007)	129,3	
Opgenomen t/m tweede suppletore begroting 2007		6 010,9
Slotwetmutatie (verhoging)		0,1
Gerealiseerde ontvangsten in 2007		6 011,0

C. BEGROTINGSTOELICHTING

Toelichting bij de begrotingsartikelen

Beleidsartikelen

1 GOED FUNCTIONERENDE ECONOMIE EN MARKTEN IN NEDERLAND EN EUROPA

Artikel 1: Goed functionerende economie en markten in Nederland en Europa

Opbouw verplichtingen-, uitgaven- en ontvangstenramingen vanaf de stand vastgestelde begroting (in € 1000)

	Verplichtingen	Uitgaven	Ontvangsten
Stand vastgestelde begroting 2007	79 160	75 911	59 719
Mutatie 1e suppl. begroting 2007	565	3 517	- 7 565
Mutatie 2e suppl. begroting 2007	325	2 851	- 24 335
Mutatie slotwet 2007	- 3 419	- 3 008	- 1 791
Stand slotwet 2007 (= realisatie 2007)	76 631	79 271	26 028

2 EEN STERK INNOVATIEVERMOGEN

Artikel 2: Een sterk innovatievermogen

Opbouw verplichtingen-, uitgaven- en ontvangstenramingen vanaf de stand vastgestelde begroting (in € 1000)

	Verplichtingen	Uitgaven	Ontvangsten
Stand vastgestelde begroting 2007	570 568	647 618	215 657
Mutatie 1e suppl. begroting 2007	94 080	- 5 366	14 042
Mutatie 2e suppl. begroting 2007	- 26 120	- 66 156	- 23 199
Mutatie slotwet 2007	- 124 905	- 71 380	- 65 251
<i>Specificatie mutatie slotwet:</i>			
<i>Bijdrage DGOI aan Agentschappen</i>	9 959	4 276	
<i>Innovatie vouchers</i>	1 070	- 12 675	
<i>IPC's</i>	- 12 458	- 10 776	
<i>Seed regeling</i>	- 7 833	- 5 379	
<i>Subsidieregeling kennisexploitatie</i>	- 4 937	- 728	
<i>Bijdrage aan TNO</i>	- 29 027	- 539	
<i>Innovatieve onderzoeksprogramma's</i>	- 6 407	1 688	
<i>EZ-projecten BSIK</i>		- 23 780	
<i>Innovatieprogramma's algemeen</i>	- 5 326		
<i>TTI Water</i>	- 14 621	- 4 121	
<i>WCFS+</i>	- 10 633	- 2 279	
<i>Food and Nutrition Delta</i>	- 603	- 3 138	
<i>Point One</i>	- 5 197	3 864	
<i>Scheidingstechnologie</i>	- 5 606	1 178	
<i>Creative Challenge Call</i>	- 4 696	- 1 462	
<i>Internationale Ruimtevaart</i>	- 5 298	- 609	
<i>Smartmix</i>	- 17 692	- 13 145	
<i>Innovatieve Samenwerkingsprojecten</i>	4 371	10 465	
<i>Kredietregeling IS</i>	- 2 813	- 3 850	
<i>Ontvangsten TOP</i>			- 6 602
<i>Ontvangsten uit het Fes</i>			- 61 793
<i>Overig</i>	- 7 158	- 10 370	3 144
Stand slotwet 2007 (= realisatie 2007)	513 623	504 716	141 249

Bijdrage DGOI aan Agentschappen

Een deel van de opdracht aan SenterNovem kon in 2006 nog niet worden verstrekt omdat nog onvoldoende duidelijk was hoe de uitvoering van de programma's vorm zou krijgen. De niet gebruikte verplichtingenruimte is doorgeschoven naar 2007. Daarnaast was aanvankelijk een deel van de uitvoeringskosten geraamd bij de beleidsmiddelen, omdat nog niet duidelijk was hoeveel geld exact nodig was voor de uitvoering van verschillende instrumenten.

Innovatie vouchers

In 2007 is € 1,1 mln meer aan vouchers verplicht dan geraamd, omdat verwacht wordt dat uiteindelijk minder vouchers daadwerkelijk zullen worden verzilverd dan uitgegeven. De lagere kasuitgaven (€ 12,6 mln) worden veroorzaakt doordat de verstrekte vouchers langzamer worden verzilverd dan verwacht.

IPC's

De lagere uitgaven zijn veroorzaakt doordat minder IPC's zijn aangevraagd dan verwacht. Dit komt doordat de sector er veelal voor kiest om eerst een zogenaamde pre-IPC aanvraag te doen, om een extra kwaliteitsslag te maken alvorens een IPC-aanvraag in te dienen. Voor een pre-IPC worden lagere subsidiebedragen toegekend dan voor een IPC.

Seed regeling

De lagere realisatie bij de Seed-regeling is het gevolg van de hoge kwaliteitseisen die gesteld worden aan de projectvoorstellen. Er is voldoende vraag naar het instrument, maar de ingediende voorstellen voldoen veelal niet aan de eisen en worden derhalve afgewezen of voor verbetering teruggestuurd.

Subsidieregeling Kennisexploitatie

De onderuitputting wordt veroorzaakt doordat de SKE-call voor de creatieve industrie pas eind 2007 plaatsvond, waardoor committering niet meer in 2007 kon plaatsvinden.

Bijdrage aan TNO

De financieringsbrief van het Rijk aan TNO kon pas in februari 2008 aan de Ministerraad worden voorgelegd, zodat committering niet meer in 2007 kon plaatsvinden. De verplichtingenruimte wordt daarom doorgeschoven naar 2008.

Innovatieve onderzoeksprogramma's.

Naar aanleiding van een actualisering van de jaarwerkplannen van de IOP's is de verdeling van de benodigde middelen over de jaren aangepast. Ook is een tender van € 3,2 mln, die was gepland voor 2007, pas begin 2008 opengesteld.

EZ-projecten BSIK

De betalingen op de BSIK-projecten verlopen minder snel dan geraamd. De middelen blijven beschikbaar binnen het Fes voor latere jaren.

Innovatieprogramma's algemeen

De lagere uitgaven worden grotendeels veroorzaakt doordat geraamde kosten van SenterNovem tbv de uitvoering van de innovatieprogramma's zijn verantwoord op het onderdeel bijdrage aan agentschappen, waar sprake is van hogere uitgaven.

TTI Water

Vanuit het Fes is op 23 november 2006 voor het TTI Watertechnologie een bedrag van € 17,5 mln ter beschikking gesteld. Dit bedrag is in 2007 volledig aan de EZ-begroting toegevoegd maar zal gespreid over vier jaar gecommiteerd worden. De middelen schuiven via het Fes door naar latere jaren.

WCFS+

De start van het TopInstituut Food and Nutrition (TIFN, voorheen WCFS+) is vertraagd doordat de Fes-besluitvorming langer heeft geduurd dan verwacht. Het hiermee samenhangende budget ad € 33 mln is in 2007 volledig op de EZ-begroting geplaatst. Inmiddels is besloten dat committering over meerdere jaren zal plaatsvinden op basis van jaarwerkplannen. De middelen schuiven via het Fes door naar latere jaren.

Food and Nutrition Delta

De betalingen op het innovatieprogramma Food en Nutrition verlopen langzamer dan geraamd.

Point One

De toekenning van de voor Point One geraamde middelen verloopt in een iets langzamer ritme dan geraamd, doordat één van de geplande projecten niet is doorgedaan.

Scheidingstechnologie

Het tempo waarin de Fes-middelen voor scheidingstechnologie aan de EZ-begroting zijn toegevoegd blijkt te snel. Bij Voorjaarsnota 2008 zullen de middelen opnieuw over de komende jaren worden verdeeld.

Creative Challenge Call

De call voor kleine projecten is in 2007 afgerond. De uitvraag voor grote projecten heeft eind 2007 wel plaatsgevonden, maar kon in 2007 niet meer worden gecommiteerd. De beschikbare middelen worden naar 2008 doorgeschoven.

Internationale Ruimtevaart

De gezamenlijke toezegging van OCW en EZ voor het programma Dutchmars zal in plaats van 2007 pas in 2008 worden gerealiseerd

Smartmix

De lagere realisatie heeft betrekking op de aanloopmiddelen Smart Mix die zijn aangewend voor het Holst Centrum.

Innovatieve samenwerkingsprojecten

In 2007 is besloten om een deel van de middelen voor innovatieprogramma's te committeren via de Eureka-regeling, die afzonderlijk geadministreerd wordt op dit onderdeel.

Kredietregeling IS

In 2007 is minder gebruik gemaakt van de inzet van kredieten dan aanvankelijk geraamd.

Ontvangsten TOP

De terugontvangsten uit de regeling Technische Ontwikkelings Projecten zijn moeilijk te voorspellen. In 2007 is uiteindelijk € 6,6 mln minder ontvangen dan geraamd.

Ontvangsten uit het Fes

Uit het FES is circa € 62 mln minder benodigd dan oorspronkelijk geraamd. Met name de BSIK-middelen en de recentelijk toegevoegde middelen voor de Innovatieprogramma's worden minder snel uitgegeven dan geraamd. De middelen blijven via het Fes beschikbaar voor deze programma's in latere jaren.

3 EEN CONCURREREND ONDERNEMINGSKLIMAAT

Artikel 3: Een concurrerend ondernemingsklimaat

Opbouw verplichtingen-, uitgaven- en ontvangstenramingen vanaf de stand vastgestelde begroting (in € 1000)

	Verplichtingen	Uitgaven	Ontvangsten
Stand vastgestelde begroting 2007	1 798 103	272 912	49 395
Mutatie 1e suppl. begroting 2007	220 487	- 16 656	3 000
Mutatie 2e suppl. begroting 2007	- 923 504	14 723	- 10 212
Mutatie slotwet 2007	- 255 898	- 34 287	- 5 790
<i>Specificatie mutatie slotwet:</i>			
<i>Vernieuwings programma's</i>	- 1 014	- 8 034	
<i>Centraal deel IPR</i>	6 258	- 2 891	
<i>Cofinanciering EZ in EFRO-programma's</i>	- 9 967	- 10 911	
<i>Niet fyieke Stadseconomie</i>	- 3 130	728	
<i>Borgstellingen MKB</i>	- 100 937	- 2 395	
<i>Groeifinancieringfaciliteit</i>	- 108 545		
<i>Beroepsonderwijs in bedrijf</i>	- 17 575	- 5 630	
<i>Onderwijs & Ondernemerschap</i>	- 17 000	- 5 000	
<i>Provisie kredieten</i>			3 588
<i>Terugbetaling verliesdeclaraties</i>			4 805
<i>Groeifinancieringfaciliteit</i>			- 5 296
<i>Ontvangsten uit het Fes</i>			- 11 101
<i>Overig</i>	- 3 988	- 155	2 214
Stand slotwet 2007 (= realisatie 2007)	839 188	236 692	36 393

Vernieuwingsprogramma's

De betalingen op enkele gebiedsgerichte economische projecten verlopen langzamer dan aanvankelijk gedacht.

Centraal deel IPR

De ophoging van verplichtingenruimte is mogelijk vanwege het niet tot betaling komen van een deel daarvan.

Cofinanciering EZ in EFRO-programma's

De programma's voor de periode 2007–2013 van de vier regio's die voor EFRO-financiering in aanmerking komen, zijn vanwege het sterk gewijzigde juridische karakter van de regeling later gereed dan verwacht. Hierdoor kon slechts een klein deel van het beschikbare bedrag in 2007 gecommiteerd worden en verschuift de rest naar 2008.

Niet-fysieke Stadseconomie

De lagere realisatie betreft niet benutte middelen van de reservering voor bijzondere kansen en knelpunten in het kader van GSBIII, omdat deze zich nog niet hebben voorgedaan.

Borgstellingen MKB

De hogere verplichtingenrealisatie houdt verband met de verhoging van het budget voor de BBMKB in 2007. Deze verhoging heeft in delen plaatsgevonden: bij Voorjaarsnota met ruim € 200 mln en bij Miljoenennota met ruim € 100 mln. Doordat de tweede verhoging vrij laat in het jaar beschikbaar is gekomen is het budget niet volledig benut. Daarnaast zijn de declarerde schades € 2,4 mln lager dan geraamd.

Groeifinancieringfaciliteit

De benutting van de groeifaciliteit is in 2007 lager uitgevallen omdat het de financiers tijd kost om de regeling binnen hun organisatie te implementeren. In 2007 zijn echter desondanks 15 garanties afgegeven op MKB financieringen voor in totaal ruim € 10 mln.

Beroepsonderwijs in bedrijf (BiB)

De voor de BiB beschikbare Fes-middelen zijn in 2007 in één keer aan de EZ-begroting toegevoegd. In 2007 is een tender van € 12 mln gepubliceerd, waarvan ruim de helft is gecommiteerd. De resterende Fes-middelen worden doorgeschoven naar 2008.

Onderwijs & Ondernemerschap

Eind december heeft de Adviescommissie haar advies uitgebracht over de projecten die bij de eerste tender zijn ingediend. Committing van deze projecten kon echter niet meer in 2007 plaatsvinden.

Provisie kredieten

De ontvangsten uit hoofde van provisie voor kredieten BBMKB is hoger dan aanvankelijk geraamd als gevolg van de ophoging van het garantieplafond met € 330 mln.

Terugbetaling verliesdeclaraties

Op de in het verleden uitbetaalde verliesdeclaraties is € 4,8 mln meer terug ontvangen dan geraamd met name doordat het Europees Investeringsfonds in 2007 circa € 4,5 mln heeft betaald aan Nederland voor schades uit 2006 en 2007 op BBMKB kredieten waar het EIF garant voor staat.

Groeifinancieringsfaciliteit

De provisie-ontvangsten uit hoofde van de groeifaciliteit zijn bijna € 5,3 mln lager dan geraamd doordat in 2007 nog vrijwel geen borgstellingen zijn verstrekt op projecten.

Ontvangsten uit het Fes

Uit het Fes is circa € 11 mln minder benodigd dan oorspronkelijk geraamd. Het betreft vooral de middelen voor Beroepsonderwijs in Bedrijf en Onderwijs en Ondernemerschap waarvan de uitgaven minder snel verlopen dan bij de toekenning van de Fes-middelen was geraamd.

4 DOELMATIGE EN DUURZAME ENERGIEHUISHOUDING

Artikel 4: Doelmatige en duurzame energiehuishouding

Opbouw verplichtingen-, uitgaven- en ontvangstenramingen vanaf de stand vastgestelde begroting (in € 1000)

	Verplichtingen	Uitgaven	Ontvangsten
Stand vastgestelde begroting 2007	1 129 604	920 742	7 097 249
Mutatie 1e suppl. begroting 2007	10 272	1 382	- 1 563 238
Mutatie 2e suppl. begroting 2007	86 014	- 51 400	155 387
Mutatie slotwet 2007	- 53 346	- 64 744	59 341
<i>Specificatie mutatie slotwet:</i>			
<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	5 222	- 33	
<i>Uitvoeringskosten SenterNovem</i>	- 5 386	142	
<i>EZ-projecten BSIK</i>		- 6 017	
<i>Duurzame energie</i>	- 1 936	- 3 366	
<i>Programma E-efficiency</i>	- 1 750	- 3 390	
<i>CO₂-reductieplan</i>	259	- 9 356	
<i>Lange termijn onderzoek</i>	- 13 619	- 10 016	
<i>Transitiemanagement/Borssele enve- loppe</i>	3 165	- 5 925	
<i>Bijdrage aan ECN</i>	2 511	6 516	
<i>Bijdrage MEP</i>	- 38 690	- 38 421	
<i>Overgangsregeling</i>	- 12 791	314	
<i>Doorsluis COVA-heffing</i>	11 205	11 205	11 205
<i>Aardgasbaten</i>			272 195
<i>Afdracht Fes</i>			- 111 728
<i>Ontvangsten uit het Fes</i>			- 49 387
<i>Diverse ontvangsten DGET</i>			- 63 977
<i>overig</i>	- 1 536	- 6 398	1 031
Stand slotwet 2007 (= realisatie 2007)	1 172 544	805 980	5 748 739

Bijdrage aan agentschappen, Programma energie-efficiency en Programma duurzame energie

De geraamde middelen op de post Bijdrage aan agentschappen bleken niet voldoende om de uitvoeringskosten te dekken. Derhalve is de hogere realisatie op het budget Bijdrage aan Agentschappen gecompenseerd met lagere uitgaven op het budget voor de beleidsonderdelen Programma energie-efficiency en Programma duurzame energie.

Uitvoeringskosten SenterNovem

Er is vertraging opgelopen bij de uitvoering van het programma MJA's (Meerjarenafspraken).

EZ-projecten BSIK

De betalingen op de BSIK-projecten verlopen minder snel dan geraamd. De middelen blijven beschikbaar binnen het Fes voor latere jaren.

CO₂-reductieplan

De lagere kasuitgaven zijn het gevolg van lagere declaraties van derden.

Lange termijn onderzoek

De lagere realisatie wordt deels veroorzaakt door het niet meer in 2007 toezeggen van aangevraagde subsidies in het kader van EOS. Deze zullen in 2008 worden toegezegd. Daarnaast verloopt de uitbetaling op eerder aangegane verplichtingen trager dan aanvankelijk gedacht.

Transitiemanagement/Borssele enveloppe

Op het geheel van Transitiemanagement en Borssele enveloppe is de realisatie hoger uitgevallen. De uitfinanciering op aangegane verplichtingen verloopt echter trager dan geraamd.

Bijdrage aan ECN

Om te voorkomen dat ECN beslag legt op een onevenredig en onvoorspelbaar deel van de ruimte voor EOS-tenders is ECN uitgesloten voor een deel van die tenders. Ter compensatie wordt er jaarlijks als aanvulling op het reguliere werkprogramma van ECN een aantal EOS voorstellen van ECN toegekend buiten de EOS tenders om. De hogere realisatie wordt veroorzaakt doordat deze aanvulling in 2007 ook deels betrekking had op het jaar 2008.

Bijdrage MEP

Door uitvoerder EnerQ is een lager bedrag aan voorschotten uit hoofde van de Milieukwaliteit ElektriciteitsProductie (MEP-)regeling uitgekeerd aan subsidieontvangers. Derhalve is de rijksbijdrage voor de MEP lager uitgevallen.

Overgangsregeling

In 2007 is voor de overgangsregeling € 317 mln aan beschikkingen afgegeven, het restant wordt in 2008 verplicht.

Doorsluis COVA-heffing

De COVA-heffing dient ter financiering van de kosten voor het aanhouden van noodvoorraden aardolie. De ontvangst is het product van het heffingsplichtige volume en het tarief per eenheid. Door een hogere invoer van aardolie is het volume waarover de heffing wordt geheven zijn de ontvangsten hoger dan geraamd.

Aardgasbaten

De daadwerkelijk gerealiseerde aardgasbaten zijn hoger uitgevallen dan geraamd. Dit komt voornamelijk doordat het gerealiseerde productievolume hoger was dan waar van werd uitgegaan ten tijde van het opstellen van de najaarsnota. Ook de gerealiseerde verkoopprijs, die onder andere afhangt van de olieprijs, viel iets hoger uit.

Afdracht Fes

Als gevolg van het bijstellen van de aardgasbaten voor 2007 is ook de afdracht aan het Fes bijgesteld.

Ontvangsten uit het Fes

De bijdrage voor de MEP van € 36 mln uit het Fes is vanwege een gewijzigde liquiditeitsbehoefte in 2007 niet opgevraagd. Het restant wordt grotendeels veroorzaakt doordat voor de duurzaamheidsenveloppe tbv de UKR € 7,5 mln niet is opgevraagd.

Diverse ontvangsten DGET

De onderhandelingen over de terugontvangsten van in het verleden gesloten stadsverwarmings overeenkomsten met NUON en de gemeente Purmerend hebben in 2007 niet geleid tot ontvangsten. Naar verwachting zal met deze partijen in 2008 een akkoord worden bereikt over de terug te ontvangen bedragen. Ook de terugontvangsten in verband met de in het verleden door NOVEM BV verstrekte bedragen ten behoeve van energiebesparingsprojecten zijn in 2007 nog niet gerealiseerd.

5 INTERNATIONALE ECONOMISCHE BETREKKINGEN

Artikel 5: Internationale economische betrekkingen

Opbouw verplichtingen-, uitgaven- en ontvangstenramingen vanaf de stand vastgestelde begroting (in € 1000)

	Verplichtingen	Uitgaven	Ontvangsten
Stand vastgestelde begroting 2007	135 293	131 037	1 815
Mutatie 1e suppl. begroting 2007	5 084	1 375	
Mutatie 2e suppl. begroting 2007	10 784	11 198	8 155
Mutatie slotwet 2007	- 7 900	- 13 761	6 381
<i>Specificatie mutatie slotwet:</i>			
<i>Export bevordering Herverzekering</i>	5 608	2 853	
<i>Bijdrage DGBEB aan EVD</i>	4 590	787	
<i>Wereldexpo</i>	- 6 972	- 6 934	
<i>CBIN-netwerk</i>	- 334	- 2 973	
<i>PSOM</i>	16 004	10 813	
<i>Programmatisch Pakket</i>	- 22 655	- 14 203	
<i>Ontvangsten uit garanties</i>			4 696
<i>Overig</i>	2 509	- 715	1 685
Stand slotwet 2007 (= realisatie 2007)	143 261	129 849	16 351

Exportbevordering herverzekering/Ontvangsten uit garanties

In het kader van de instrumenten Garantiefaciliteit Midden- en Oost Europa en Garantiefaciliteit Opkomende Markten (SENO/GOM) is een storting van € 7,6 mln in de interne begrotingsreserve voor deze regelingen gedaan en is voor € 3,2 mln aan schades uitbetaald. Deze uitgaven worden gedekt uit de opbrengsten aan premies en provenuen. De begrotingsbelasting moet uiteindelijk per saldo nul zijn. Om dit feitelijk te effectueren vinden jaarlijks bij slotwet de daarvoor benodigde mutaties plaats.

Bijdrage DGBEB aan EVD

De Netherlands Foreign Investment Agency (in 2007 nog CBIN) is per 1 januari 2008 geen onderdeel meer van het DGBEB, maar ondergebracht bij de EVD. DGBEB gaat voor de werkzaamheden van dit onderdeel

derhalve niet meer lopende het jaar zelf verplichtingen aan, maar geeft een opdracht aan de EVD. Om die opdracht voorafgaand aan het uitvoeringsjaar te kunnen verplichten was ten opzichte van de tweede suppletore begroting € 4,59 mln meer verplichtingen budget nodig.

Wereldexpo

Bij eerste suppletore begroting is het verplichtingenbudget voor de post Wereldexpo 2010 met € 7 mln verhoogd ten behoeve van de wereldtentoonstelling in 2010 te Shanghai. Daar zal een Nederlands paviljoen worden ingericht. Op dit budget zijn in 2007 geen verplichtingen aangegaan of betalingen gedaan. Het budget blijft in latere jaren voor dit doel beschikbaar.

CBIN-netwerk

De in het verleden aangegane verplichtingen in verband met het CBIN-netwerk komen trager tot uitbetaling dan aanvankelijk gedacht.

PSOM/Programmatisch Pakket

De gecombineerde realisaties voor PSOM/Programmatisch Pakket zijn met € 6 mln bij de ramingen in de tweede suppletore begroting achtergebleven. Dat is grotendeels te herleiden tot het programmatisch werken in 2gthere. Deze werkwijze bevindt zich in de opstartfase, waardoor het bedrag aan aangegane verplichtingen nog bij de ramingen achterblijft.

8 ECONOMISCHE ANALYSES EN PROGNOSES

Artikel 8: Economische analyses en prognoses

Opbouw verplichtingen-, uitgaven- en ontvangstenramingen vanaf de stand vastgestelde begroting (in € 1000)

	Verplichtingen	Uitgaven	Ontvangsten
Stand vastgestelde begroting 2007	11 170	11 170	43
Mutatie 1e suppl. begroting 2007	55	55	
Mutatie 2e suppl. begroting 2007	2 277	2 277	1 937
Mutatie slotwet 2007	- 313	- 313	- 104
Stand slotwet 2007 (= realisatie 2007)	13 189	13 189	1 876

9 VOORZIEN IN MAATSCHAPPELIJKE BEHOEFTE AAN STATISTIEKEN

Artikel 9: Voorzien in maatschappelijke behoefte aan statistieken

Opbouw verplichtingen-, uitgaven- en ontvangstenramingen vanaf de stand vastgestelde begroting (in € 1000)

	Verplichtingen	Uitgaven	Ontvangsten
Stand vastgestelde begroting 2007	170 816	170 816	
Mutatie 1e suppl. begroting 2007	500	500	
Mutatie 2e suppl. begroting 2007	5 271	5 271	
Stand slotwet 2007 (= realisatie 2007)	176 587	176 587	

10 ELEKTRONISCHE COMMUNICATIE EN POST

Artikel 10: Elektronische communicatie en post

Opbouw verplichtingen-, uitgaven- en ontvangstenramingen vanaf de stand vastgestelde begroting (in € 1000)

	Verplichtingen	Uitgaven	Ontvangsten
Stand vastgestelde begroting 2007	59 179	69 999	2 463
Mutatie 1e suppl. begroting 2007	19 365	21 137	3 803
Mutatie 2e suppl. begroting 2007	4 652	2 286	21 226
Mutatie slotwet 2007	- 4 120	- 7 488	8 279
<i>Specificatie mutatie slotwet:</i>			
<i>Bijdrage aan internationale organisaties</i>	- 354	- 3 595	
<i>Demonstraties/pilot Kenniswijk</i>		- 4 281	
<i>NAP</i>	1 178	5 183	
<i>Beleidsvoorbereiding en evaluatie</i>	- 2 599	- 2 157	
<i>Overige ontvangsten</i>			8 078
<i>Overig</i>	- 2 345	- 2 639	201
Stand slotwet 2007 (= realisatie 2007)	79 076	85 934	35 771

Bijdrage aan internationale organisaties

De committering aan ITU vindt eens in de vier jaar plaats. Om deze committering mogelijk te maken wordt eens in de vier jaar verplichtingenruimte naar voren gehaald. De kasuitgaven vinden echter gespreid over vier jaar plaats en niet geheel in 2007.

Demonstraties/pilot Kenniswijk

De aangegane verplichtingen op de dienstensubsidieregeling van het project Kenniswijk komen trager tot uitbetaling dan verwacht. De middelen blijven beschikbaar binnen het Fes voor latere jaren.

NAP

In tegenstelling tot voorgaande jaren is in 2007 door de departementen in het kader van PRIMA meer gedeclareerd dan was voorzien.

Beleidsvoorbereiding en evaluaties

In 2007 zijn minder evaluaties uitgevoerd dan gepland. Daarnaast heeft een aantal projecten vertraging opgelopen.

Overige ontvangsten

Door de rechter is bepaald dat het éénmalig bod dat is betaald voor de nieuwe verdeling van de frequenties niet terecht was. In 2006 heeft EZ de betreffende middelen dan ook terugbetaald aan de radiozenders. EZ is echter in hoger beroep gegaan en heeft dat gewonnen. Aan de hand van deze uitspraak hebben de radiozenders dit bedrag in 2007 weer terug moeten betalen aan EZ.

21 ALGEMEEN

Artikel 21: Algemeen

Opbouw verplichtingen-, uitgaven- en ontvangstenramingen vanaf de stand vastgestelde begroting (in € 1000)

	Verplichtingen	Uitgaven	Ontvangsten
Stand vastgestelde begroting 2007	101 118	102 141	4 770
Mutatie 1e suppl. begroting 2007	5 565	7 990	- 1 110
Mutatie 2e suppl. begroting 2007	14 626	13 426	327
Mutatie slotwet 2007	- 14 073	- 13 688	559
<i>Specificatie mutatie slotwet:</i>			
<i>ICT</i>	- 2 583	- 523	
<i>Inhuur Auditdienst</i>	2 040	870	
<i>Materieel kernministerie</i>	- 7 427	- 6 686	
<i>Overig</i>	- 6 105	- 7 347	559
Stand slotwet 2007 (= realisatie 2007)	107 236	109 869	4 546

ICT

De lagere realisatie in 2007 wordt met name veroorzaakt door enkele ICT-investeringsprojecten die later gestart zijn dan aanvankelijk gedacht.

Inhuur Auditdienst

De Auditdienst is verantwoordelijk voor de uitvoering van de controles op het Nationaal Actieplan EFRO. De problematiek blijkt echter complexer dan initieel was voorzien en er is druk op de tijdsplanning gelegd door de Europese Commissie. Hierdoor is extra tijdelijke inhuur van capaciteit noodzakelijk gebleken.

Materieel kernministerie

In 2007 zijn de renovatieplannen voor het hoofdgebouw op de Bezuidenhoutseweg 30 stopgezet vanwege het in 2007 genomen besluit tot gezamenlijke huisvesting van EZ en LNV in 2011 op Bezuidenhoutseweg 73. Hierdoor zijn de uitgaven voor renovatie en tijdelijke herhuisvesting lager dan begroot. Daarnaast zijn de huurkosten van andere panden lager uitgevallen dan was voorzien en kon er kantoorruimte verhuurd worden ten gunste van het materiële budget.

22 NOMINAAL EN ONVOORZIEN

Artikel 22: Nominaal en onvoorzien

Opbouw verplichtingen-, uitgaven- en ontvangstenramingen vanaf de stand vastgestelde begroting (in € 1000)

	Verplichtingen	Uitgaven	Ontvangsten
Stand vastgestelde begroting 2007	- 16 490	- 56 490	
Mutatie 1e suppl. begroting 2007	18 920	52 740	
Mutatie 2e suppl. begroting 2007	- 2 030	4 150	
Mutatie slotwet 2007	- 400	- 400	
Stand slotwet 2007 (= realisatie 2007)			

23 AFWIKKELING OUDE VERPLICHTINGEN

Artikel 23: Afwikkeling oude verplichtingen

Opbouw verplichtingen-, uitgaven- en ontvangstenramingen vanaf de stand vastgestelde begroting (in € 1000)

	Verplichtingen	Uitgaven	Ontvangsten
Stand vastgestelde begroting 2007	3 848	3 873	1 583
Mutatie 2e suppl. begroting 2007		– 25	
Mutatie slotwet 2007	– 1 999	– 1 999	– 1 561
Stand slotwet 2007 (= realisatie 2007)	1 849	1 849	22

**D. OVERZICHTEN VAN BATEN EN LASTEN EN
KASSTROOMOVERZICHTEN VAN DE BATEN-LASTENDIENSTEN**

Baten-lastendienst SenterNovem

Slotwet

Exploitatieoverzicht: Opbouw vanaf stand ontwerpbegroting naar de stand van slotwet/rekening

Bedragen in € 1 000

	(1)	(2)	(3)	(4)=(1)+(2)+(3)	(5)	(6)=(5)-(4)
Omschrijving	Oorspronkelijk vastgestelde begroting	Mutatie 1e suppletore begroting	Mutatie 2e suppletore begroting	Totaal geraamd	Realisatie	Slotwetmutaties
Baten						
Opbrengst moederdepartement	55 040	0	0	55 040	61 610	6 570
Opbrengst VROM	38 090			38 090	43 463	5 373
Opbrengst overige departementen	7 460	0	0	7 460	10 752	3 292
Opbrengst derden	4 970	0	0	4 970	5 488	518
Rentebaten	0	0	0	0	255	255
Bijzondere baten	0	0	0	0		
Totaal baten	105 560	0	0	105 560	121 568	16 008
Lasten						
Apparaatskosten						
* personele kosten	87 890	0	0	87 890	100 211	12 321
* materiële kosten	15 560	0	0	15 560	15 565	5
Rentelasten	20	0	0	20		- 20
Afschrijvingskosten						
* materieel	2 150	0	0	2 150	2 411	261
* immaterieel	240	0	0	240	465	225
Vrijval egalisatierekening	- 550			- 550	- 554	- 4
Overige lasten						
* dotaties voorzieningen	100	0	0	100	544	444
* bijzondere lasten	0	0	0	0		
Totaal lasten	105 410	0	0	105 410	118 642	13 232
Saldo van baten en lasten	150	0	0	150	2 926	2 776

Baten-lastendienst SenterNovem

Slotwet

Kasstroomoverzicht per 31 december 2007

Bedragen in € 1 000

	(1)	(2)	(3)	(4)=(1)+(2)+(3)	(5)	(6)=(1)+(2)+(3)+(5)
Omschrijving	Oorspronkelijk vastgestelde begroting	Mutatie 1e suppletore begroting	Mutatie 2e suppletore begroting	Stand 1e/2e suppletore begroting	Mutatie slotwet	Stand slotwet
1. Rekening-courant RHB						
1 januari 2007	2 628	0	0	2 628	393	3 021
2. Totaal operationele kasstroom	3 653	0	0	3 653	4 698	8 350
Totaal investeringen (-/-)	- 5 600	0	0	- 5 600	3 765	- 1 835
Totaal boekwaarde desinvesteringen (+)	0	0	0	0	0	0
3. Totaal investeringskasstroom	- 5 600	0	0	- 5 600	3 765	- 1 835
Eenmalige uitkering aan moederdepartement (-/-)	0	0	0	0	0	0
Eenmalige storting door moederdepartement (+)	0	0	0	0	0	0
Aflossing op leningen (-/-)	0	0	0	0	0	0
Beroep op leenfaciliteit (+)	0	0	0	0	0	0
4. Totaal financieringskasstroom	0	0	0	0	0	0

	(1)	(2)	(3)	(4)=(1)+(2)+(3)	(5)	(6)=(1)+(2)+(3)+(5)
5. Rekening-courant RHB						
31 december 2007						
(= 1+2+3+4)						
(maximale roodstand 0,5 miljoen euro)	681	0	0	681	8 856	9 536

Baten-lastendienst EVD

Slotwet

Exploitatieoverzicht: Opbouw vanaf stand ontwerpbegroting naar de stand van slotwet/rekening

Bedragen in € 1 000

	(1)	(2)	(3)	(4)=(1)+(2)+(3)	(5)	(6)=(5)-(4)
Omschrijving	Oorspronkelijk vastgestelde begroting	Mutatie 1e suppletore begroting	Mutatie 2e suppletore begroting	Totaal geraamd	Realisatie	Slotwetmutaties
Baten						
Opbrengst moederdepartement	27 507	0	0	27 507	33 236	5 729
Opbrengst overige departementen	10 639	0	0	10 639	18 051	7 412
Opbrengst derden	604	0	0	604	506	- 98
Rentebaten	75	0	0	75	320	245
Bijzondere baten	0	0	0	0	0	0
Totaal baten	38 825	0	0	38 825	52 113	13 288
Lasten						
Apparaatskosten						
* personele kosten	18 640	0	0	18 640	23 416	4 776
* materiële kosten	19 119	0	0	19 119	27 230	8 111
Rentelasten	0	0	0	0	0	0
Afschrijvingskosten						
* materieel	775	0	0	775	843	68
* immaterieel	0	0	0	0	0	0
Overige lasten						
* dotaties voorzieningen	215	0	0	215	577	362
* bijzondere lasten	0	0	0	0	0	0
Totaal lasten	38 749	0	0	38 749	52 066	13 317
Saldo van baten en lasten	76	0	0	76	47	- 29

Baten-lastendienst EVD

Slotwet

Kasstroomoverzicht per 31 december 2007

Bedragen in € 1 000

	(1)	(2)	(3)	(4)=(1)+(2)+(3)	(5)	(6)=(1)+(2)+(3)+(5)
Omschrijving	Oorspronkelijk vastgestelde begroting	Mutatie 1e suppletore begroting	Mutatie 2e suppletore begroting	Stand 1e/2e suppletore begroting	Mutatie slotwet	Stand slotwet
1. Rekening-courant RHB						
1 januari 2007	7 503	0	0	7 503	844	8 347
2. Totaal operationele kasstroom	265	0	0	265	1 106	1 371
Totaal investeringen (-/-)	- 400	0	0	- 400	- 64	- 464
Totaal boekwaarde des-investeringen (+)	0	0	0	0	0	0
3. Totaal investerings-kasstroom	- 400	0	0	- 400	- 64	- 464
Eenmalige uitkering aan moederdepartement (-/-)	0	0	0	0	0	0
Eenmalige storting door moederdepartement (+)	0	0	0	0	0	0

	(1)	(2)	(3)	(4)=(1)+(2)+(3)	(5)	(6)=(1)+(2)+(3)+(5)
Aflossing op leningen (-/-)		0	0	0	0	0
Beroep op leenfaciliteit (+)		0	0	0	0	0
4. Totaal financieringskasstroom		0	0	0	0	0
5. Rekening-courant RHB						
31 december 2007						
(= 1+2+3+4)						
(maximale roodstand 0,5 miljoen euro)	7 368	0	0	7 368	1 886	9 254

Baten-lastendienst Octrooicentrum Nederland

Slotwet

Exploitatieoverzicht: Opbouw vanaf stand ontwerpbegroting naar de stand van slotwet/rekening

Bedragen in € 1 000

	(1)	(2)	(3)	(4)=(1)+(2)+(3)	(5)	(6)=(5)-(4)
Omschrijving	Oorspronkelijk vastgestelde begroting	Mutatie 1e suppletore begroting	Mutatie 2e suppletore begroting	Totaal geraamd	Realisatie	Slotwetmutaties
Baten						
Opbrengst moederdepartement	14 898	0	0	14 898	13 369	- 1 529
Opbrengst overige departementen	0	0	0	0	0	0
Opbrengst derden	250	0	0	250	273	23
Rentebaten	60	0	0	60	280	220
Bijzondere baten	0	0	0	0	104	104
Totaal baten	15 208	0	0	15 208	14 026	- 1 182
Lasten						
Apparaatskosten						
* personele kosten	7 600	0	0	7 600	7 511	- 89
* materiële kosten	6 227	0	0	6 227	4 824	- 1 403
Rentelasten	42	0	0	42	0	- 42
Afschrijvingskosten						
* materieel	829	0	0	829	231	- 598
* immaterieel	0	0	0	0	122	122
Overige lasten						
* dotaties voorzieningen	250	0	0	250	- 4	- 254
* bijzondere lasten	0	0	0	0	0	0
Totaal lasten	14 948	0	0	14 948	12 684	- 2 264
Saldo van baten en lasten	260	0	0	260	1 342	1 082

Baten-lastendienst Octrooicentrum Nederland

Slotwet

Kasstroomoverzicht per 31 december 2007

Bedragen in € 1 000

	(1)	(2)	(3)	(4)=(1)+(2)+(3)	(5)	(6)=(1)+(2)+(3)+(5)
Omschrijving	Oorspronkelijk vastgestelde begroting	Mutatie 1e suppletore begroting	Mutatie 2e suppletore begroting	Stand 1e/2e suppletore begroting	Mutatie slotwet	Stand slotwet
1. Rekening-courant RHB						
1 januari 2007	6 830	0	0	6 830	- 1 010	5 820
2. Totaal operationele kasstroom	124	0	0	124	968	1 092
Totaal investeringen (-/-)	- 1 200	0	0	- 1 200	1 060	- 140
Totaal boekwaarde desinvesteringen (+)	0	0	0	0	0	0
3. Totaal investeringskasstroom	- 1 200	0	0	- 1 200	1 060	- 140

	(1)	(2)	(3)	(4)=(1)+(2)+(3)	(5)	(6)=(1)+(2)+(3)+(5)
Eenmalige uitkering aan moederdepartement (-/-)	0	0	0	0	- 711	- 711
Eenmalige storting door moederdepartement (+)	0	0	0	0	0	0
Aflossing op leningen (-/-)	- 267	0	0	- 267	267	0
Beroep op leenfaciliteit (+)	1 200	0	0	1 200	- 1 200	0
4. Totaal financieringskasstroom	933	0	0	933	- 1 644	- 711
5. Rekening-courant RHB 31 december 2007 (= 1+2+3+4)						
(maximale roodstand 0,5 miljoen euro)	6 687	0	0	6 687	- 626	6 061

Baten-lastendienst Agentschap Telecom

Slotwet

Exploitatieoverzicht: Opbouw vanaf stand ontwerpbegroting naar de stand van slotwet/rekening

Bedragen in € 1 000

	(1)	(2)	(3)	(4)=(1)+(2)+(3)	(5)	(6)=(5)-(4)
Omschrijving	Oorspronkelijk vastgestelde begroting	Mutatie 1e suppletore begroting	Mutatie 2e suppletore begroting	Totaal geraamd	Realisatie	Slotwetmutaties
Baten						
Opbrengst moederdepartement	5 871	0	0	5 871	6 091	220
Opbrengst overige departementen	98	0	0	98	91	- 7
Opbrengst derden	20 975	0	0	20 975	22 141	1 166
Rentebaten	60	0	0	60	609	549
Bijzondere baten	100	0	0	100	540	440
Totaal baten	27 104	0	0	27 104	29 472	2 368
Lasten						
Apparaatskosten						
* personele kosten	16 980	0	0	16 980	18 482	1 502
* materiële kosten	8 111	0	0	8 111	9 085	974
Rentelasten	130	0	0	130	114	- 16
Afschrijvingskosten						
* materieel	2 275	0	0	2 275	2 405	130
* immaterieel	275	0	0	275	114	- 161
Overige lasten						
* dotaties voorzieningen	805	0	0	805	934	129
* bijzondere lasten	70	0	0	70	0	- 70
Totaal lasten	28 646	0	0	28 646	31 134	2 488
Saldo van baten en lasten	- 1 542	0	0	- 1 542	- 1 662	- 120

Baten-lastendienst Agentschap Telecom

Slotwet

Kasstroombegroting per 31 december 2007

Bedragen in € 1 000

	(1)	(2)	(3)	(4)=(1)+(2)+(3)	(5)	(6)=(1)+(2)+(3)+(5)
Omschrijving	Oorspronkelijk vastgestelde begroting	Mutatie 1e suppletore begroting	Mutatie 2e suppletore begroting	Stand 1e/2e suppletore begroting	Mutatie slotwet	Stand slotwet
1. Rekening-courant RHB 1 januari 2007	3 877	0	0	3 877	7 457	11 334
2. Totaal operationele kasstroom	1 058	0	0	1 058	- 610	448
Totaal investeringen (-/-)	- 2 805	0	0	- 2 805	1 086	- 1 719

	(1)	(2)	(3)	(4)=(1)+(2)+(3)	(5)	(6)=(1)+(2)+(3)+(5)
Totaal boekwaarde des-investeringen (+)	0	0	0	0	0	0
3. Totaal investeringskasstroom	- 2 805	0	0	- 2 805	1 086	- 1 719
Eenmalige uitkering aan moederdepartement (-/-)	0	0	0	0	- 138	- 138
Eenmalige storting door moederdepartement (+)	0	0	0	0	0	0
Aflossing op leningen (-/-)	- 739	0	0	- 739	- 424	- 1 163
Beroep op leenfaciliteit (+)	1 480	0	0	1 480	- 1 480	0
4. Totaal financieringskasstroom	741	0	0	741	- 2 042	- 1 301
5. Rekening-courant RHB						
31 december 2007						
(= 1+2+3+4)						
(maximale roodstand 0,5 miljoen euro)	2 871	0	0	2 871	5 891	8 762